

OBSAH:

EUROZÓNA:

Ratingová sprcha euru
Peter Gonda

SPOLOČNOSŤ:

Rast produktivity bez ľudí ako trend
Róbert Hanák

VEREJNÉ FINANCIE:

Štátom organizovaný turizmus
Dušan Sloboda

GLOSA:

O čítaní a porozumení
Radovan Kazda

RATINGOVÁ SPRCHA EURU

Peter Gonda

V novoročnom prejave v deň desiateho výročia od uvedenia eura do obehu vyjadriala Angela Merkelová presvedčenie, že Európa sa z dlhovej krízy vynorí silnejšia. Piatok trinásťteho už oslavenej tóny prehľasila ľadová sprcha od Standard & Poor's (S&P) v podobe zníženia ratingov deviatim krajinám eurozóny. Prekvapenie však nie je namieste.

Januárový krok agentúry zapadá do realistického pohľadu na podstatu problému a na vývoj v eurozóne. Účinným reakciám naň môže pomôcť pripomnenie príčin a dôsledkov zníženia ratingov a európskej dlhovej krízy.

Príčiny a dôsledky poklesu ratingu

Zníženie ratingu Francúzska, Rakúska, Talianska, Portugalska, Španielska, Cypru, Malty, Slovinska a Slovenska bolo trhmi očakávané, najmä kvôli problémom s verejnými financiami a nepriaznivým ekonomickým vyhliadkam. Krajiny sú navýše v europasci neúčinných a škodlivých opatrení vychádzajúcich z európskej úrovne. S&P zdôvodnila svoj krok neschopnosťou európskych lídrov a viad riešiť súčasné dlhové problémy v eurozóne.

Dôsledkom je oslabenie eura, väčšia obozretnosť investorov do vládnych dlhopisov a výšie úrokové náklady na dlhovú službu. Osobitné dôsledky prinesie pokles ratingu Európskeho fondu finančnej stability (EFSF, známy ako dočasný euroval), ktorý S&P zverejnila po znížení ratingu 9 krajín eurozóny. Jeho rating sa odvíja od ratingu krajín s najvyšším ohodnotením. Medzi tie už od januára nepatria Francúzsko a Rakúsko, hoci prinajmenšom Francúzsko k nim de facto nemalo patrí už niekoľko mesiacov.

Dočasný euroval tak stratil nedávno zvýšenú úverovú kapacitu a deklarovanú schopnosť lacno si požičiavať. Prinavrátenie jeho ratingu na pôvodnú úroveň by si vyžiadalo opäť zvýšiť garancie za úvery, čo je dnes politicky ľažko príehodné. Eurovalu tak pravdepodobne ostane nižší rating a bude si požičiavať drahšie. Potvrzuje sa tým jeho

nefunkčnosť a odkrýva jeho neopodstatnosť a škodlivosť, ako i zbytočné navyšovanie garancií, kvôli ktorému padla slovenská vláda.

Pokles nášho ratingu neprekvapil

Zvýšenie záruk Slovenska za dočasného eurowalu v stave slovenských verejných financií a rizík v eurozóne prispelo k zníženiu ratingu Slovenska. Zniženie spôsobili najmä väčšia rozpočtová sekera bez šetrenia výdavkov na tento rok, než sa vláda pôvodne zaviazala, dve neúspešné aukcie štátnych dlhopisov a neúčinné európske opatrenia. Navýše, vláda nielenže nenaplánovala primárny prebytok (nižšie verejné výdavky bez dlhovej služby ako verejné príjmy), ale počíta s vysokým primárnym deficitom.

V dôsledku nižšieho ratingu Slovenska klesne záujem investorov o slovenské štátne dlhopisy, zvýšia sa ich rizikové prirážky a následne výdavky na dlhovú službu. Navýšilo by to verejné výdavky, deficit a urýchliло nabáľovanie verejného dlhu. Ak by to vláda nezvrátila (najmä razantnými škrtmi verejných výdavkov), môže dôjsť k ďalšiemu zníženiu ratingu Slovenska.

Aká by mala byť reakcia?

Odkazom zníženia ratingu pre vládu a politických lídrov v EÚ je zdvihnutý prst nad doteraz uplatňovanými krokmi, tlak na ich zastavenie a hľadanie alternatívnych riešení. Európski politici a byrokrati by preto mali ukončiť doterajšie opatrenia. Neriešia podstatu problému krízy, ale problémy odkladajú a náklady rozkladajú v čase a zvyšujú. Európska centrálna banka (ECB) by mala upustiť od tvorby nekrytých peňazí masívnymi nákupmi vládnych dlhopisov a úvermi komerčným bankám, ktoré do budúcnosti znamenajú výrazné inflačné tlaky. Už dnes sa jej rizikové aktíva a súvaha nafúkli do nebezpečných rozmerov. Ukončiť by sa mal tiež „záchranný“ euroval.

Nemali by sa prijímať ani iné opatrenia posilňujúce centralizáciu Európy: trvalý eurowal (ESM), spoločné európske dane, euro-

bondy a iné kroky k fiškálnej únii a ekonomickej vláde. Môžu priniesť výrazné zvyšovanie inflácie, morálneho hazardu, koncentráciu moci a obmedzovanie slobody a prosperity ľudí.

Alternatívou je prenesenie zodpovednosti primárne na vlády a ich veriteľov a odstraňovanie príčin dlhovej krízy, s pravdepodobne vyššími nákladmi na začiatku, ale s nižšími nákladmi a vyššími prínosmi v dlhodobom horizonte. Odrazom k nim je financovanie vládnych dlhov z privatizácie a riadené banrokty dlhom najviac zasiahnutých krajín.

Týka sa to aj Slovenska

Na odstraňovanie príčin krízy je potrebné realizovať zásadné zmeny vo verejných financiách, v menovom a bankovom systéme a ich privilegovanom vzťahu. Vyrovnané alebo prebytkové rozpočty dosiahnuté bez zvyšovania daní a striktné a vymáhatelne pravidlá rozpočtovej disciplíny sú príkladmi reformy verejných financií. Pozitívne je, že oba návrhy sú v určitej podobe predmetom diskusií na európskej úrovni. To neplatí pre menovú a bankovú oblasť. Cieľom jej reformy by mali byť slobodné a zdravé peniaze, na začiatku zavedením komoditného krytie meny. Dôležité je tiež neumožniť ECB priame alebo nepriame financovanie vládnych dlhov.

Finančným trhom a ratingovým agentúram nastačia deklarácie Angely Merkelovej a ďalších politikov. Očakávajú (a my s nimi), že ratingová sprcha ich zobudí a budú riešiť podstatu problémov, a to zastavením rastu a znižovaním verejných dlhov, vyrovnanými rozpočtami bez zvyšovania daní, úsporamí a štrukturálnymi reformami verejných výdavkov. Bytosne sa to týka aj Slovenska. Ak k tomu politici nepričočia, prídu tresty v podobe zvyšujúcich sa úrokov, klesajúcich ratingov a rizika viac alebo menej neriadeného euro(s)pádu a znižovania životnej úrovne obyvateľov.

Autor je riaditeľ KI.

RAST PRODUKTIVITY BEZ ĽUDÍ AKO TREND

Róbert Hanák

Globálnu ekonomiku trápi vysoká nezamestnanosť a najmä západný svet produkuje významný podiel svetových finálnych výrobkov i služieb má v tomto ohľade väzny problém. V súčasnosti sa vysoká nezamestnanosť priamo spája s krízou a len málo sa hľadajú a zdôrazňujú aj iné príčiny.

Efekt presunu pracovných miest z krajín, kde je pracovná sila relatívne drahá, do krajín s nízkymi mzdrovými nákladmi je predmetom intenzívnych diskusií už desaťročia a je dnes na západu vnímaný ako hlavná príčina vysokej nezamestnanosti. Časť verejnosti v najbohatších krajinách preto viní za rastúcu vlastnú nezamestnanosť menej rozvinuté krajiny s lacnou pracovnou silou. Sú tu však i iné faktory, a jednému z nich sa nevenuje priveľká pozornosť, pričom jeho význam prudko rastie.

IT akceleruje efektívnosť

Rozvoj informačných technológií, tak známy a akceptovaný, začína byť možno rýchlejší a citelnejší, než sme očakávali. Bežní užívateľia vidia rýchlejší počítač, nový typ mobilného telefónu, tablet alebo lepšie internetové pripojenie. Prehliadajú však rozvoj v komerčnej a podnikovej sfére, ktorý znamená okrem iných aj kvalitnejšie video-konferencie, sofistikovanejšie dátové sklady, presnejšie a úspornejšie navigačné a logistické systémy, prepracovanejšie a bezpečnejšie internetové bankovníctvo, účinnejšie a zložitejšie systémy riadenia vztahov zo zákazníkmi, kvalitnejšie dátami podložené rozhodovanie a stovky iných významných zlepšení, ktoré nemáme prieskor menovať. Tieto postupné kroky vpred prinášajú podnikom priamo merateľné finančné úspory a firmy v silnejúcej konkurencii, ak chcú vôbec prežiť, ich musia používať. Táto finančná úspora je však v mnohých prípadoch dosiahnutá prepustením nadbytočných ľudí.

Podobne ako počas priemyselnej revolúcie „brali“ stroje ľudom prácu a v niektorých prípadoch úplne zmenili celú dovedajúcu štruktúru zamestnanosti, tak i dnes môžeme sledovať podobný trend vplyvom počítačových technológií. Rozdiel je v tom, že kým v minulosti stroje nahradzali ľudí v prípadoch monotónnej, rutinnej a stále sa opakujúcej manuálnej práce, dnes počítače nahradzajú čoraz viac ľudí i v administratívnej a manažerskej oblasti. Rutinné bankové operácie nahradil internetbanking a ďalšie vnútorné softvéry vo finančnom sektore. Organizátorov dopravy a distribúcie nahradil globálny lokalizačný systém (GPS) spolu s prepravanými logistickými systémami, vo výrobe sa uplatňuje stále viac robotov a automatizovaných technológií. Rozširova sa vzdelávanie cez internet a zároveň sa integruje do štátneho vzdelávacieho systému. To sú len niektoré z mnohých tisícov možných príkladov.

Pracovné miesta v ohrození

Výsledkom je následné prepúšťanie administratívnych a niektorých manažerských pracovníkov, ktorí spomínaný typ činností

vykonalí. Ako citujú Davida Autora v týždenníku The Economist, pracovné pozície s rutinnými a opakoványmi činnosťami, teda tie, kde je stredná úroveň kvalifikácie a odbornosti, sú zvlášť ohrozené. Chris Arnold rozširova ohrozené pracovné miesta aj o vysokokvalifikované pozície. Právni asistenti, účtovníci, poistní matematici, check-in agenti na letiskách – mnohí z nich strácajú svoju prácu a na ich miesta nastupujú nové softvéry a počítače. Zároveň sa objavuje nový trend integrácie rôznych produktov do jedného.

Stesnením tohto druhého menovaného trendu je napríklad tablet. Integruje v sebe niektoré funkcie počítača, fotoaparát, kameru, hudobný prehrávač MP3, hernú konzolu, čítačku kníh, USB kľúč, email či virtuálnu knižnicu. Spotrebiteľ si nemusí kupovať viačeré jednotlivé produkty, kúpi si len jeden. Dopyt po výrobe zvyšných produktov klesá, nemusia sa vyrábať, vyuvíjať, dodávať a predávať. Mnohé odvetvia sú už v štadiu postupného a jednoznačného úpadku – podobne, ako sa napríklad stalo s odvetvím výroby filmov do fotoaparátov v posledných dvoch dekádach. Ide pritom o nevratný proces, ktorý – hoci sa vyskytoval už minulej dekáde – až v súčasnosti naberá prudké tempo.

Na zníženie nezamestnanosti nepostačí len ekonomický rast – nutný bude aj nový pohľad na koncepty zamestnanosti a vzdelávania

A hoci finančne merateľný prínos IT a komunikačných technológií bol vždy problematický merateľný v tzv. „tvrdých“ číslach, dnes napríklad na makroekonomickej ukazovateľoch zistíme, že HDP USA je na príbližne rovnakej úrovni ako na začiatku krízy koncom roku 2007. Avšak, zároveň len v americkej ekonomike ubudlo podľa McKinsey Global Institute sedem miliónov pracovných miest. Časť z nich „zobrali“ práve počítače. Produktivita, nielen americkej ekonomiky, rastie a rastie bez ľudu!

Nové trendy v zamestnanosti

Nejde len o trend definitívnej a nenávratnej straty istého typu pracovných miest, počítačové technológie určité typy pracovných pozícií súlikvidujú, no zároveň vytvárajú nové. Hoci v západných krajinách hľadajú prácu desiatky miliónov ľudí, mnohé firmy určité pracovné pozície dlhodobo nevedia obsadiť. Ako mnohokrát v minulosti, aj dnes stojíme pred významnými a principiálnymi zmenami trhu práce a zamestnanosti. Vela ľudí si to ešte neuvedomuje, ale vysoká nezamestnanosť je jedným z intenzívnych signálov. Na zníženie nezamestnanosti bude potrebný nielen silný ekonomický rast, ale aj nový pohľad na koncepty zamestnanosti

a vzdelávania. Aké sú nové a pravdepodobne nevyhnutné trendy, ktoré bude pociťovať aj Slovensko?

Rutinné a administratívne pracovné pozície, ktoré „vzali“ počítače, sa už nevrátiu. Akékolvek programy na udržanie neudržateľného bývalého stavu reálne neprinesú zlepšenie a očakávaný efekt. To si musia uvedomiť jednotlivci i politici v krajinách západného sveta. Pozícia pracovníka, ktorý vykonáva jednoduché administratívne úlohy celé dešaťročia len s občasnými zmenami, je dnes už preč tak, ako sa to stalo v minulom sto ročí v prípade kosca obilia s ručnou kosou. Druhým významným trendom nasledujúcim dekadám je fakt, že jednotlivci sa budú musieť preškoliť a zároveň si budú musieť uvedomiť, že ak chcú konkurovať počítačom, budú sa musieť ako ideálne zamestnanci zmeniť. Budú musieť byť viac specializovaní, lepšie a hľavne užšie vzdelaní, významne viac tvoriejší, s vysokým stupňom odbornosti. Potvrdzuje to i fakt, že v posledných rokoch univerzálnie naprieč odvetviami chýbajú vzdelaní specialisti. Najmenší dopyt je po nízko vzdelaných alebo úplne nevzdelaných pracovníkoch a tento trend sa len posilní.

Čím neskôr, tým horšie

Ďalším významným trendom je urýchľujúca sa dezintegrácia práce. Ako potvrdzuje i minuloročná štúdia McKinsey Global Institute, celé pracovné pozície sa rozkladajú. Časť rutinnej a automatizovateľnej práce postupne nielen v USA, ale i u nás, preberú počítače, časť specialisti s nižším stupňom odbornosti a kvalifikácie, časť sa presunie do zahraničia a zvyšok budú vykonávať tí najlepší odborníci. Týmto rastie produktivita a výkon, ale zároveň zaniká aj časť pracovných miest. To si vyžiada aj zmenu a podrobnejšie rozšírenie i prepracovanie zákonného práce smerom k flexibilnejšej práci, práci na čiastočný úvazok, práci na dohodu, práci z domu, práci počas materskej dovolenky alebo dôchodku.

Rozvoj informačných a komunikačných technológií spôsobil významné zmeny v spoľahlivosti a v ekonomike, avšak mnohí z nich si ešte väčšina populácie i vlád západných krajín neuvedomuje. Nezamestnanosť je len jednou časťou problému. Čakajú nás významné zmeny, ktoré treba najprv pochopiť a porozumieť im. Až potom možno začať hľadať spôsoby ich riešenia. Čím neskôr začneme, tým väčší problém budeme mať.

Autor je odborný asistent na Ekonomickej univerzite.

Použité zdroje:

Arnold, Ch. (2011): How Technology Is Eliminating Higher-Skill Jobs

Autor, D. (2011): The vanishing middle (in Economist)

McKinsey Global Institute (2011): An economy that Works: Job creation and America's future.

Roush, W. (2011): Yes, Technology Is Taking Jobs Away, But Here's How It Might Give Them Back

ŠTÁTOM ORGANIZOVANÝ TURIZMUS

Dušan Sloboda

Podnet pre zvyšovanie miestnej dane za ubytovanie. Nové zbytočné výdavky z rozpočtu čoraz viac zadĺženého štátu. Zrastanie miestnych podnikateľov a miestnej samosprávy do štruktúr, ktoré by inak zväčša nevznikli. Aj to sú dôsledky schválenia zákona o podpore cestovného ruchu.

Zákonom, schválenom ešte za Fica, strany Radičovej vládnej koalície najprv na jeseň 2010 nepriamou novelou posunuli účinnosť na 1. decembra 2011, pričom na jeseň 2011 prešiel ešte novelou podľa vládneho návrhu. Podľa tohto zákona na Slovensku aktuálne horúčkovito vzniká sieť oblastných organizácií cestovného ruchu, ktoré spoločne zakladajú samosprávy a podnikatelia v cestovnom ruchu, pričom sa očakáva, že tie sa následne začlenia do krajských organizácií cestovného ruchu. Obe úrovne organizovaného turizmu budú po registrácii na svoju činnosť dostávať dotácie zo štátneho rozpočtu.

Viac daní, viac dotácií

Maximálna výška štátnej dotácie oblastnej organizácií by nemala byť vyššia, než je súhrn zaplatených príspevkov členov danej organizácie, pričom dotácia zároveň nemôže byť vyššia, než 90% súhrnej hodnoty vybranej dane za ubytovanie vo všetkých členských obciach oblastnej organizácie. Toto ustanovenie zákona vyprovokovalo v decembri 2011 samosprávy z rôznych viac i menej destinačne zaujímavých kútov krajiny k nevýhalej vlny zvyšovania dane za ubytovanie, ktorej základom je počet prenocovaní.

Napríklad v Bardejove mestskí poslanci rozhodli o zvýšení dane za ubytovanie o sto percent. Prenocovanie turistov v slobodnom kráľovskom meste zapísanom do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO doposiaľ zdaňovali päťdesiatimi centami, odteraz to bude jedno euro. Mesto dúfa, že mu do kasy vďaka tejto dani pribudne ročne nie päťdesiat, ako dosiaľ, ale stotisíc eur. Zároveň sa mesto netají, že motiváciou pre zvýšenie dane je práve snaha získať vyššiu dotáciu od štátu. Mesto tiež chlácholí Bardejovčanov, že toto zvýšenie budú znášať ubytovaní hostia a nie občania mesta. Budúcnosť však ukáže, ako dokážu ďalšie zvyšovanie daňovo-odvodového zaťaženia navršované aj cez nárast miestnych daní znášať malí a strední podnikatelia, a to nielen v Bardejove.

Daň sa zvyšovala napríklad i v Modre, Žiline, Liptovskom Mikuláši, Michalovciach a v ďalších mestách. Špecifické sú prípady Malaciek a Trenčína. Tieto mestá daň za ubytovanie dosiaľ nevyrobvali vôbec. Trenčín, ktorý vybočoval z radu samospráv tým, že pred rokmi zrušil viaceru daní a poplatkov, tak definitívne opustil značku „daňového raja“. Ako otvorené priznáva i primátor spod hradu Matúša Čaka, daň za ubytovanie zavedli preto, aby získali peniaze od štátu cez zákonom zavádzanú dotačnú schému na podporu turizmu.

V prípade tejto dane nejde len o to, že ju prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia musí zohľadniť v cene za ním ponúkanú službu. Prevádzkovateľovi kvôli tejto dani vzniká

nemálo ďalšej byrokracie. Je povinný písomne označiť správcovi dane vznik a zánik činnosti ubytovacieho zariadenia, viesť knihu ubytovaných hostí, vystaviť daňovníkovi účtovný doklad o zaplatení dane za ubytovanie, predložiť samospráve ako správcovi dane výkaz o vybranej dani a samozrejme vybranú daň samospráve i zaplatiť.

Poštátnený destinačný manažment

Figelove superministerstvo začiatkom januára 2012 hlásilo, že štyri organizácie destinačného manažmentu (Región Banská Štiavnica, Bratislava Tourist Board, Rajecá dolina a Klaster Orava) sú už zaregistrované a ďalších šesť (Vysoké Tatry, Liptov, Pieniny, Malá Fatra, Novohrad a Horná Nitra) na registráciu čaká. Podľa ministerstva by bolo ideálne vytvoriť približne zo takýchto štátom dotovaných oblastných organizácií cestovného ruchu. Letmý prieskum po pári týždňoch účinnosti zákona však napovedá, že záujem samospráv o založenie organizácií na stvorenie štátnych dotácií prevýši dve desiatky.

Politici naďalej rozdávajú z našej spoločnej rastúcej dlhovej bubliny

Združenie cestovného ruchu pod názvom Klaster Liptov bolo v roku 2008 prvou organizáciu tzv. destinačného manažmentu na Slovensku. Združuje najvýznamnejšie podnikateľské subjekty v cestovnom ruchu spolu s mestami a obcami na Liptove, pričom subjekty sa dohodli na financovaní združenia na základe poplatku za návštevníka. Klaster bol tak u nás v danej oblasti pionierom a ním daná schéma postavená na rakúskych skúsenostach sa odzrkadlila i v zákonom danej úprave. Na otázku, načo je nám potom vlastne ten zákon, je odpoveď jasná – prináša dotácie od štátu. A v prípade Klastra Liptov zákon prinesol ešte jednu pozoruhodnosť – je to zákon tohto fungujúceho združenia. Nahradí ho totiž nová organizácia, keďže pôvodný klaster sa vraj nedal transformovať na združenie dotované v zmysle zákona.

Koncepcia mieni, zákon mení

Nemenej zaujímavý je i fakt, že v oblasti Vysokých Tatier, teda jednej z našich turistickejších dominánt, organizácia destinačného manažmentu vznikla až koncom minulého roka vplyvom vidiný štátnych dotácií. Zakladajúcimi členmi sa stali mestá Vysoké Tatry a Poprad, obec Štrba, Združenie cestovného ruchu Vysoké Tatry a podnikateľské subjekty Tatry Mountain Resorts (TMR) a Aquapark Poprad. Pokial ide o počet prenocovaní, v roku 2010 na území mesta Vysoké Tatry zaznamenali 478 883 prenocovaní, v obci Štrba 178 002 a v meste Poprad 116 485 prenocovaní. V prí-

pade, že by sa nezvýšil počet prenocovaní a ani daň za ubytovanie by na území týchto troch samospráv nestúpla, len toto jedno združenie zinkasuje na svoju činnosť ročne od štátu dotáciu vo výške 650 tisíc eur. S maximálnou možnou sumou od štátu členovia počítajú, keďže svoje príspevky do združenia zaokruhlili na sumu 720 tisíc eur a s rezervou tak splnili podmienky na plný záber.

Už teraz je jasné, že fragmentáciu sa ministierská schéma nevyhne, keďže podľa zákona na založenie oblastnej organizácie zmluvou s podnikateľskými subjektmi stačí păť obcí, ak je súhrn počtu prenocovaných návštevníkov v ubytovacích zariadeniach ich území v predchádzajúcom roku aspoň 50-tisíc prenocovaní, resp. dokonca aj menej ako păť obcí, ak je súhrnný počet prenocovaní aspoň 150-tisíc. Napríklad v Tatranskom regióne, ktorý podľa vládnej koncepcie regionalizácie cestovného ruchu zaberá okresy Poprad, Kežmarok a Stará Ľubovňa, vzniknú okrem spomínaných Vysokých Tatier zrejme minimálne dve ďalšie. Podhorské tatranské obce od Veľkej Lomnice až po pieninský Červený Kláštor, o ktoré Vysokotatranči nemajú záujem, založia vlastné združenie. Rovnako vlastné združenie s názvom Severný Spiš – Pieniny založili Ľubovňania a Zamagurci. Nuž, niet nad potrebnosť štátnych plánovaní – je jedno, čo koncepcia mieni, zákon podmienky mení.

Ďalšia dotačná nádielka vlekárom

Nie je tajomstvom, že prvé husle v cestovnom ruchu v oblasti Vysokých Tatier, Liptova a Nízkych Tatier hrajú subjekty vo vlastníctve finančnej skupiny J&T, či už ide o hotely, lyžiarske strediská alebo aquapark. Tie sú najmä prostredníctvom TMR prítomné nielen v Klastri Liptov, ale i vo vznikajúcej organizácii destinačného manažmentu pre Vysoké Tatry. Veľkí hráči, ktorí dokázali byť v poslednom období úspešní i v ryžovaní eufondov, tak získajú od štátu ďalšie dotácie na rozvoj a propagáciu svojho biznisu. Môžeme len zopakovať, že podnikanie v oblasti cestovného ruchu je len jednou z mnohých podôb podnikania a nie je dôvod zo strany štátu podporovať subjekty, ktoré sa dobrovoľne rozhodli podnikať v tejto oblasti tak, ako nie je dôvod, aby štát selektívne podporoval podnikateľov v iných oblastiach.

Bohužiaľ, realita je iná. Po dlhých rokoch investičného stimulovania vzniku a umelého udržiavania pracovných miest najmä pre firmy zahraničných investorov, tak „konečne“ dôjde i na tých našich podnikateľov. Súčasná dlhová kríza a trvalé deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu sice navráva, že by sme nemali schvaľovať a uplatňovať žiadne nové dotačné schémy, politici však nadálej radi rozdávajú vybraným skupinám z našej spoločnej rastúcej dlhovej bubliny. „Kde je cesta, tam je ruch,“ znie slogan ministra Figela. No, rušno ešte len bude, keď na tej trvalo neuhrdzateľnej dlhovo-dotačnej ceste narazíme. A bublina s treskom spásne.

Autor je analytik KI.

O ČÍTANÍ A POROZUMENÍ

Radovan Kazda

Písmo určuje príjem informácií a schopnosť čítať bola predpokladom, vďaka ktorému písmo vzniklo. Schopnosť porozumiť čítanému podmienkou nebola. Naopak, existujú prípady, kedy autori písaného dôfajú, že čitateľ textu neporozumie. Tlačové správy Európskej komisie sú presne tým prípadom.

Obvykle stačí prečítať si nadpisy a hneď vieme, na čom nie sме. Aby bolo jasné, autor týchto riadkov sleduje nielen nadpisy, ale aj celé správy Európskej komisie. Je to jeho práca. „Odpad – rýchla cesta k vytváraniu pracovných miest a znižovaniu nákladov“, znie názov tlačovej správy komisie z 13. januára 2012.

Na začiatok veľmi dobré. Dlhé a heslovité, na otrudnenie. Odpad vraj vytvára pracovné miesta, stačí dodržiavať regulácie EÚ, tvrdí správa. Pochopiteľne, že nevytvára. Dva a dva sú štyri. Vláda najprv vezme peniaze daňovým poplatníkom, alebo im vnúti nejaký iný povinný nákup (v tomto prípade si musia kúpiť služby separovania odpadu), čím hneď na začiatku zruší pracovné miesta, ktoré by vznikli, ak by tie peniaze ostali daňovým poplatníkom. Ale stačí tento krok jemne zamlčať a výstup je v poriadku. Zmocnili sme sa peňazí a použili sme ich. Vytvorili sme pracovné miesta.

Potom citát eurokomisára, ktorý vždy patrí na druhý odstavec správy a nikdy nie inam. Zabrániť, zvýšiť, zlepšiť, podporiť, dodržiavať, lacnejšie a taktiež znížiť. Tlačová správa bez citátu by nenaplnila kvórum optimizmu.

No a samozrejme úspory, šetrenia, cestný život. Svet by šliapal ako hodinky, aj odpady by sme separovali viac, keby nebolo toho, „ktorého meno sa nemá hovoriť“. Ten je vinovatý za to, že ceny za skládkovanie sú – dámmy odplustia – nižšie, než napríklad recyklование. Tento Luciferov poskok, volá sa TRH, to robí veľmi zákerne. „Ceny nezodpovedajú skutočným nákladom na zneškodnenie odpadu“, odhaluje komisia. Nehoráznosť.

Nemôžeme si predsa dovoliť, aby skutočné náklady tovaru posudzoval spotrebiteľ prostredníctvom ceny výrobku. Skutočné náklady sú predsa iné a občan ich nemôže posúdiť, lebo nemá čas, hrdlačí celé dni za nedôstojnú mzdu u zlých kapitalistov. Skutočné ceny pozná iba vláda. Dobrá vláda. Teda, konkrétnie máme na mysli veľkú a centralizovanú vládu. Pokial možno takú, ktorá nie je vyrušovaná voľbami. Napríklad Európska komisia.

Takže výsledkom správy je takáto vec, väženie: ak naozaj, ale skutočne naozaj chcete ušetriť prírodu a k tomu aj vašich páťažko zarobených peniažkov, a zároveň chcete, aby Európska komisia vytvorila pracovné miesta pre vás všetkých, tak potom musíte z vašich bubákov prispieť na daň za skládkovanie odpadu. A je to vonku. Fuk. A k nim priplatiť ešte zopár „drobných“ navýše aj úradníkom Európskej environmentálnej agentúry, lebo oni to musia všetko sledovať a hodnotiť.

Koniec hlásenia o jednej správe Európskej komisie.

Autor je analytik KI a vydavateľ Odpady-portal.sk.

UDIALO SA:

1) Dňa 1. decembra 2011 sa v Bratislave konali **prednášky Detleva Schlichtera a Jamesa Turka** o budúcnosti peňazí, ktorí prišli na Slovensko na pozvanie Nadácie F. A. Hayeka. KI bol partnerom nielen tohto podujatia, ale taktiež i medzinárodnej konferencie **Budúcnosť peňazí**, ktorú Nadácia F. A. Hayeka organizovala v Bratislave dňa 2. decembra 2011. Viac, vrátane videozáznamu, na webstránke KI v sekcií KONFERENCIE.

2) Dňa 6. decembra 2011 KI v spolupráci s týždenníkom .týždeň a v partnerstve so SAKS organizoval v Bratislave v poradí 40. diskusívny konzervatívny klub, tentoraz na tému **Čo pri-náša predvolebný rozpočet?** Moderoval Lukáš Krivošík, redaktor týždenníka .týždeň. Viac, vrátane videozáznamu, na webstránke KI v sekcií KONZERVATÍVNE KLUBY.

3) Dňa 12. decembra 2011 v Bratislave KI s podporou Penta Investments a Nadácie Tatra banky v spolupráci s ďalšími partnermi organizoval ďalšiu z cyklu prednášok CEQLS. Tentoraz bol našim hostom riaditeľ New Direction - The Foundation for European Reform Shane Frith, ktorý prednášal na aktuálnu tému **Prečo zlyhávajú štátne zdravotné systémy?** Viac, vrátane videozáznamu, na webstránke KI v sekcií KONFERENCIE.

4) Dňa 13. decembra 2011 KI vyhlásil výsledky šiesteho ročníka súťaže **Študentská esej 2011**. Téma šiesteho roka esejistickej súťaže znala: **Spravodlivosť a právny systém /Pocta Ernestovi Valkovi/**. Hlavným partnerom a sponzorom súťaže bola spoločnosť Gratec International, a. s. a internetový obchod Realshop. Ďalším partnerom a sponzorom súťaže bol Ing. Tibor TAKÁČ a spoločnosť GEOPLÁN-Rožňava, s. r. o. Ocenené eseje nájdete na webstránke KI v sekcií ŠTUDENTSKÁ ESEJ.

5) V decembri 2011 sa z okruhu ľudí KI v médiach nielen k aktuálnym tématam vyjadrovali: Ivan Kuhn, Dušan Sloboda a Zuzana Zimenová. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekciách ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

KP KI KLUB PODPOROVATEĽOV
KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU
M. R. ŠTEFÁNIKA

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každo-ročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytickej výstupov. Všetky, vrátane videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizované webstránke KI.

Napriek doterajším aktivitám a dosiahnutym výsledkom sme na hranici finančnej udržateľnosti. Založili sme preto Klub podporovateľov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KPKI). Cieľom je získať súkromné zdroje na pokračovanie a rozvinutie našich aktivít a vytvoriť komunitu hodnotovo blízkych ľudí, s ktorými môžeme spoľočne zdieľať, efektívnejšie presadzovať a brániť tradičné a historicky overené hodnoty. Členom KPKI sa môže stať každý, kto podporí KI ročným príspevkom vo výške minimálne 30 eur a vyplní kontaktný formulár.

Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk v sekcií PODPORTE NÁS.

Ďakujeme!

**KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNIKA**
M. R. S T E F A N I K
C O N S E R V A T I V E
I N S T I T U T E